

Naam van de spreker | Locatie

FPT Marktmonitor Najaar 2025

Brigitte Bakker, powered by FME

Stilstand is geen strategie

Met veel plezier hebben wij voor u de eerste FPT Marktmonitor samengesteld, het voornemen is om deze uitvraag en rapportage ieder halfjaar te herhalen. Dit kunnen wij niet zonder de medewerking van de leden, daarom bedanken wij alle lidbedrijven die meegedaan hebben aan de onderliggende barometer. Door jullie input kunnen we echt iets over de markt zeggen. Het zijn roerige tijden en we hebben gemerkt dat het Nederlandse vestigingsklimaat op zijn zachts gezegd uitdagend te noemen is.

Prinsjesdag bracht een Troonrede met een heldere oproep: Nederland moet keuzes maken voor de toekomst. Terecht, want de economische groei is te laag en ons investeringsklimaat verzwakt. Toch blijft de Miljoenennota steken in tijdelijke regelingen en her verpakte plannen.

Ondertussen investeren landen als Duitsland, Frankrijk en de VS fors in industrie en technologie. Nederland kan zich stilstand niet permitteren, ook niet met een demissionair kabinet. Natuurlijk, er is €430 miljoen gereserveerd voor technologie en de regeling voor lagere energiekosten loopt door tot 2028. Maar dit voelt symbolisch. En de verdere versoering van de 30%-regeling maakt het aantrekken van internationaal talent nóg lastiger, terwijl dat juist mede onze innovatiekracht bepaalt.

Tegelijkertijd zien we dat ondernemers iets optimistischer worden. Het producentenvertrouwen verbeterde in september van -3,3 naar -1,6. Vooral de verwachte bedrijvigheid springt eruit: meer ondernemers verwachten dat hun productie de komende maanden toeneemt. Ook de export groeit licht en de Duitse industrie laat voor het eerst weer een plus zien. Dat zijn signalen dat de bodem mogelijk bereikt is.

Maar laten we ons niet in slaap wiegen. De structurele uitdagingen zijn groot: stagnerende arbeidsproductiviteit, 0,6% groei, oplopende wachttijden voor een energie-aansluiting en een woningmarkt die steeds onbetaalbaarder wordt. Met een gemiddelde woningprijs van bijna een half miljoen is het voor veel werknemers simpelweg te duur om hier te wonen en werken.

Bedrijven hebben daarom vooral behoefte aan consistentie. Stabiele energieprijzen, voorspelbare belastingregels en een koersvast industriebeleid. Geen lapmiddelen, maar vertrouwen om te investeren in technologie, verduurzaming en mensen.

De lichte opleving in vertrouwen toont dat er potentieel is. Maar zonder een overheid die echt kiest voor innovatie en internationale aantrekkingskracht, dreigt Nederland de aansluiting met de kopgroep te verliezen.

De toekomst vraagt om keuzes – van Den Haag, maar ook van ons als ondernemers.

Marjolijn Bakker, FME Market & Data Analyst

- Het volume van de goederenexport was in juni **1,8 %** groter dan in juni 2024, voornamelijk door meer uitvoer van transportmiddelen, voedings- en genotmiddelen en machines. De groei is iets groter dan vorige maand.
- Het volume van de goederenimport was in juni **4,9 %** groter jaar-op-jaar. Er zijn vooral meer delfstoffen, voeding- en genotsmiddelen, machines en transportmiddelen ingevoerd.
- De omstandigheden voor de export zijn in augustus minder gunstig dan die in de radar van juni. (Bron: CBS)

BBP Q2 2025

↓ **1,7%**

Inflatie augustus 2025

↓ **2,8%**

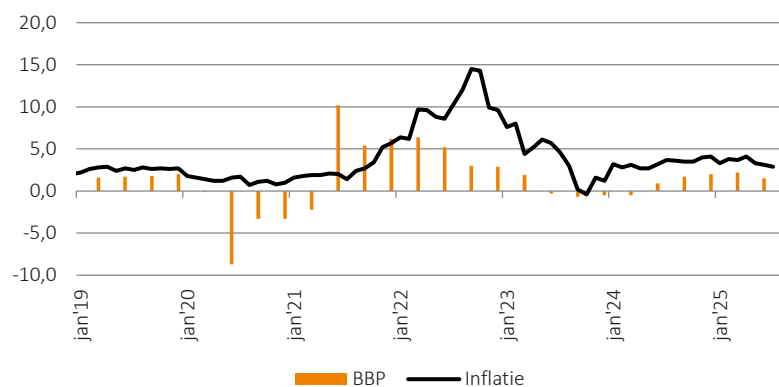
Export juli 2025

↑ **-0,5%**

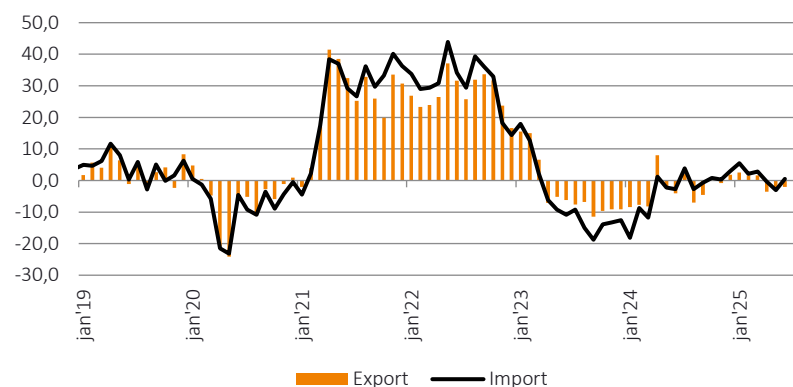
Import juli 2025

↑ **0,8%**

BBP (JoJ mutatie) en Inflatie 2019 tot heden

Waardemutatie (JoJ) goederenexport en -import 2019 tot heden

Bedrijfsleven

- Er is in juni vooral meer geïnvesteerd in schepen, vliegtuigen, machines (waaronder defensiematerieel) en infrastructuur.
- De faillissementsgraad kwam in juli uit op **8,1**. Een jaar eerder werden er per **100.000** bedrijven **11,3** bedrijven failliet verklaard.
- Sinds de start van de reeks in 2015 piekte de faillissementsgraad in maart 2015 met **24,8**.
- Daarna zette een daling in en in augustus 2021 werd met **3,4** een laagterecord bereikt. Vervolgens liep het aantal faillissementen per **100.000** bedrijven tot 2024 weer op.
- De faillissementsgraad in de industrie was in juli 2025 **28,4**, iets hoger dan in juli 2024 (**26,3**).

(Bron: CBS)

Bedrijfsinvesteringen juli
2025

↓ -3,9%

Producentenvertrouwen
augustus 2025

↑ -3,3

Verwachte productie
augustus 2025

↑ 6,1%

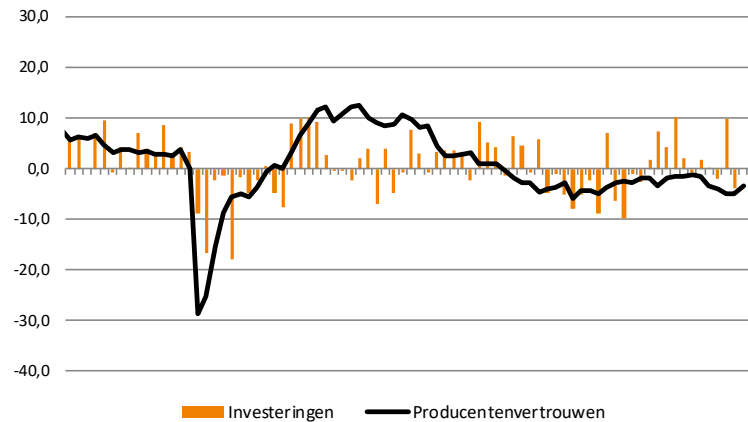
Oordeel orderpositie
augustus 2025

↑ -9,1%

Oordeel voorraden
augustus 2025

↑ -6,9%

Investerings en Producentenvertrouwen 2019-heden

Aantal
faillissementen huidig
jaar t/m augustusTotaal 2.492
(0%)Industrie 223
(0%)Bouw &
Installatie 413
(0%)Landbouw 22
(0%)

Handel

603
(0%)

Horeca

275
(0%)Vervoer &
Communicatie269
(0%)Financ. & zak.
Dienstverl.767
(0,01%)Onderwijs,
cultuur & zorg152
(0%)

Consumenten

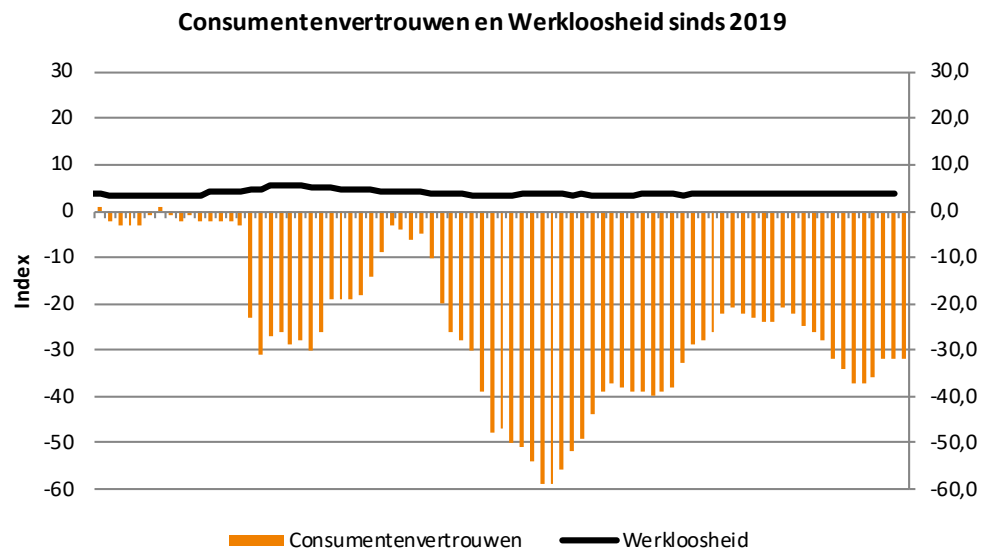
- Gemiddeld bleef het aantal werklozen de afgelopen drie maanden ongeveer gelijk.
- Het aantal mensen met betaald werk nam in die periode met gemiddeld 5.000 per maand toe.
- UWV registreerde eind juli 188.000 lopende WW-uitkeringen.
- Het aantal mensen buiten de beroepsbevolking nam gemiddeld over de afgelopen 3 maanden met 5.000 per maand af.
- Prijzen voor consumenten lagen in juli gemiddeld 1,3% hoger dan in juni 2025.
- In de eurozone (3,3%) was de gemiddelde prijsstijging van voedingsmiddelen, dranken en tabak kleiner dan in Nederland (4,1%). (Bron: CBS)

Consumentenvertrouwen

-32

Werkloosheid

3,9% 401.000

Economische situatie

Financiële situatie

Bereidheid grote aankopen

Dit jaar huis kopen of bouwen

Dit jaar woning onderhoud

Dit jaar een auto kopen

- Ruim de helft van alle bedrijfsklassen in de industrie produceerde in juni minder dan in dezelfde maand een jaar eerder.
- Van de acht grootste branches noteerde de reparatie en installatie van machines (28,5%) de grootste productiestijging, terwijl de chemie de grootste daling realiseerde.
- Ook de Rubber en Kunststof- (7,1%), voedingsmiddelen- (2,7%), machines- (0,8%) en elektrische en elektronische apparaten industrie (0,5%) liet een jaar-op-jaar stijging zien.
- De metaalproducten- (-6,3%), transportmiddelen- (-7,3%) en chemische industrie (-8%) daalden daarentegen. (Bron: CBS)

Productie en omzet

Productie Industrie juni 2025

%

Omzet Industrie juni 2025

%

Omzet Chemie juli 2025

-9%

Omzet Metaal juli 2025

2,4%

Omzet machine ind mei 2025

-2,3%

Omzet uit binnenland juni 2025

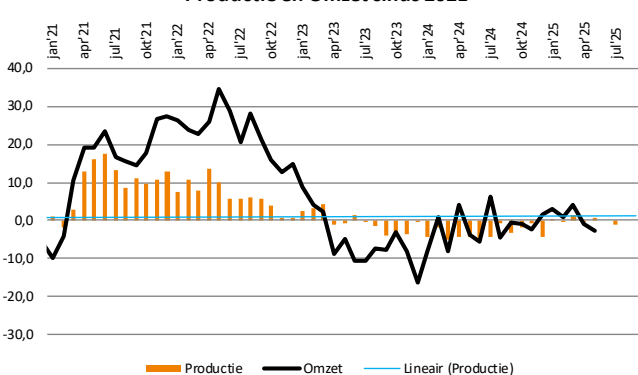
0%

Omzet uit buitenland juni 2025

0%

Productie en Omzet sinds 2021

Inkoopmanagersindex (PMI)

PMI Nederland → 51,9

PMI Duitsland september 2025

48,5

PMI Verenigde Staten september 2025

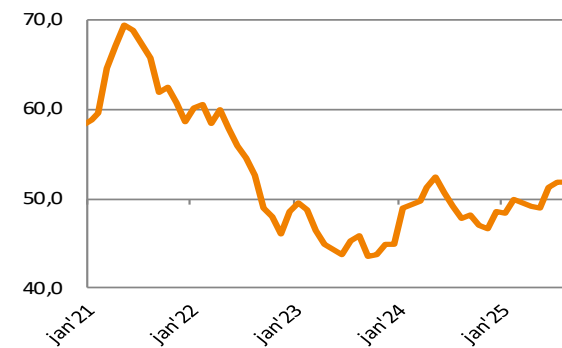
52

PMI China augustus 2025

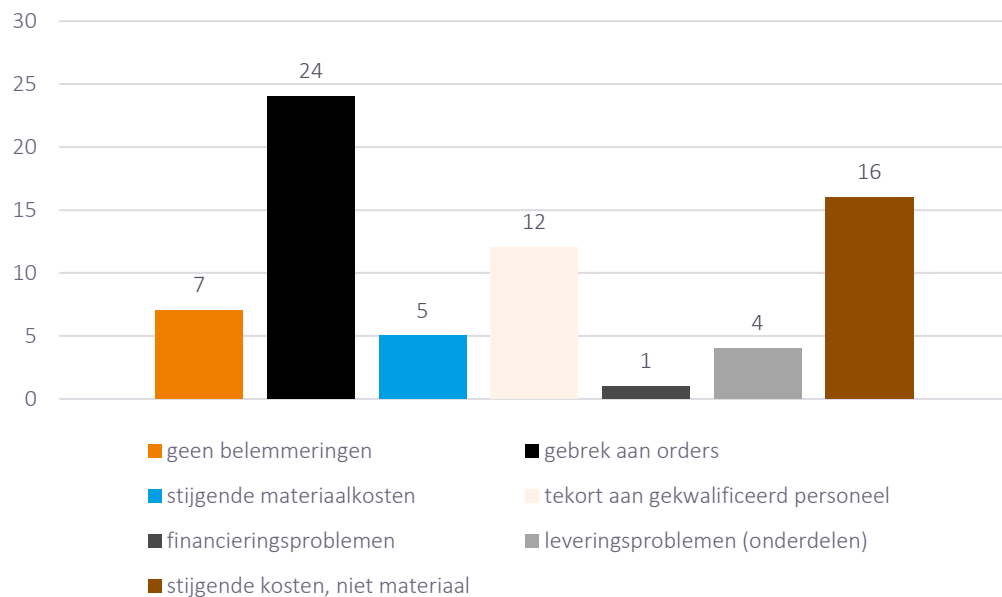

50,5

PMI Nederland sinds 2021

Belemmeringen voor bedrijfsvoering najaar 2025

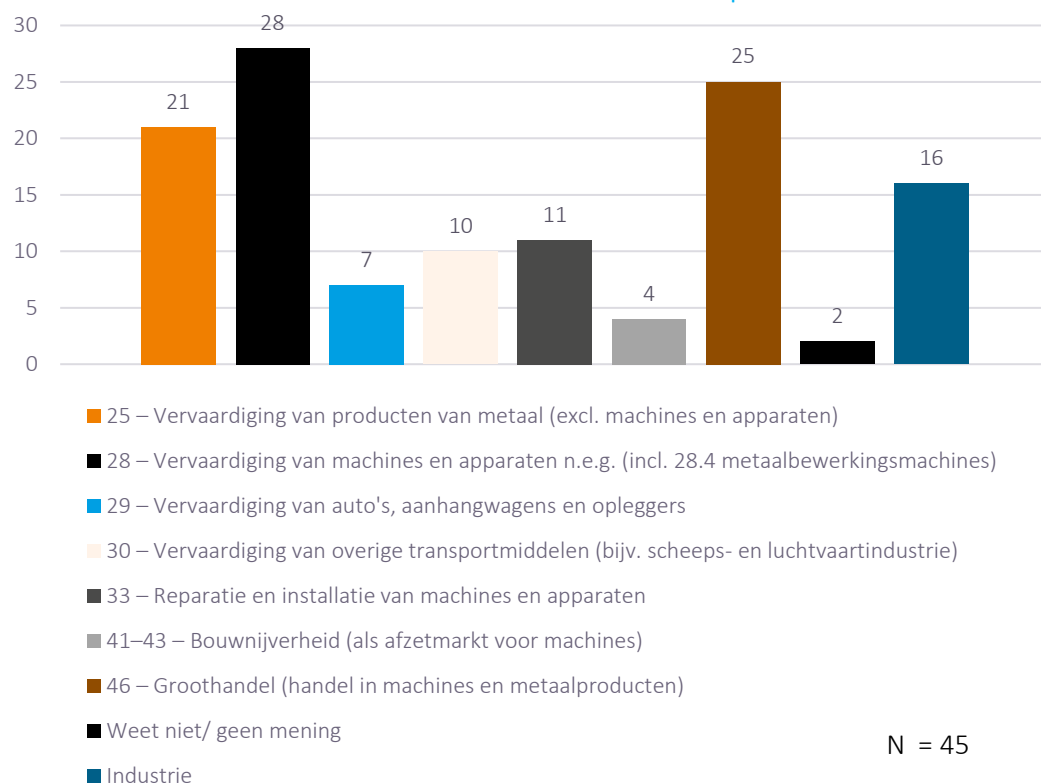
N = 45

Waar maken FPT leden zich nog meer zorgen over

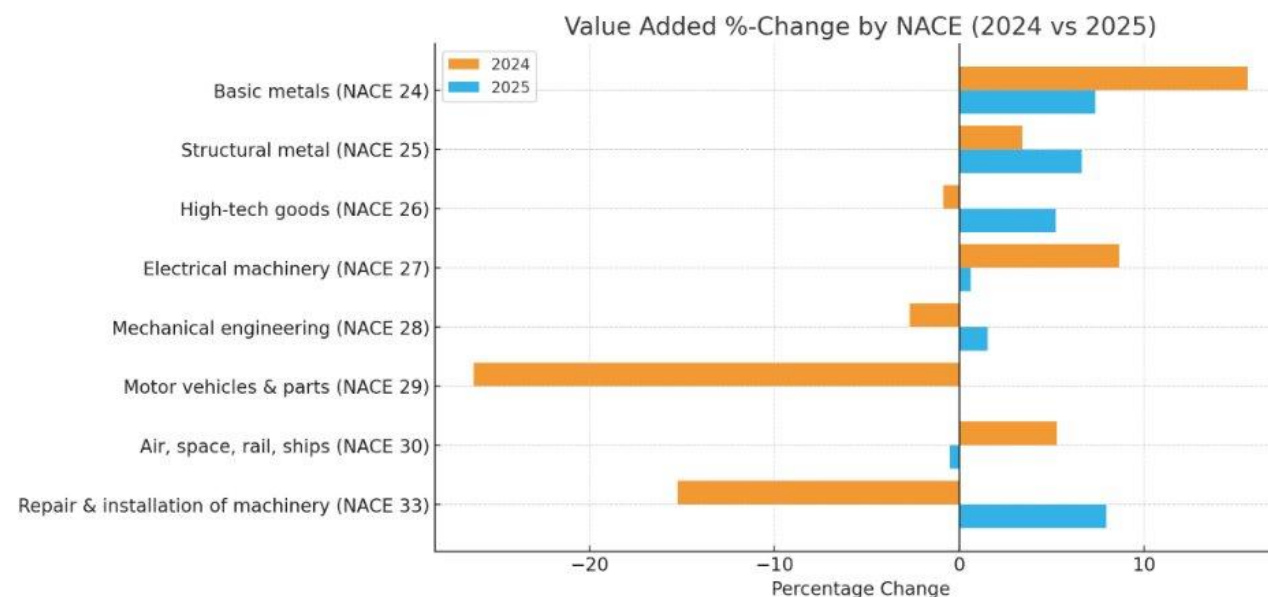
- Regeldruk overheid
- Personeelstekort
- Onzekerheid waardoor investeringen vooruit geschoven worden.
- Weinig ruimte op het stroomnet
- Zeevracht onvoorspelbare vertragingen
- Economische ontwikkelingen en toestand in de wereld (oorlogen)
- Onvoorspelbaarheid waardoor we niet voldoende zijn voorbereid op wat we kunnen verkopen
- Gebrek aan orders bij klanten; Stroomproblemen bij klanten
- Wisselkoers USD/EUR die voor exporterende bedrijven zwaarder is
- Handelstarieven

Informatiebehoefte afzetmarkten op SBI code

Nederlandse Industrie - voorspelling 2025

Bron: Oxford Economics

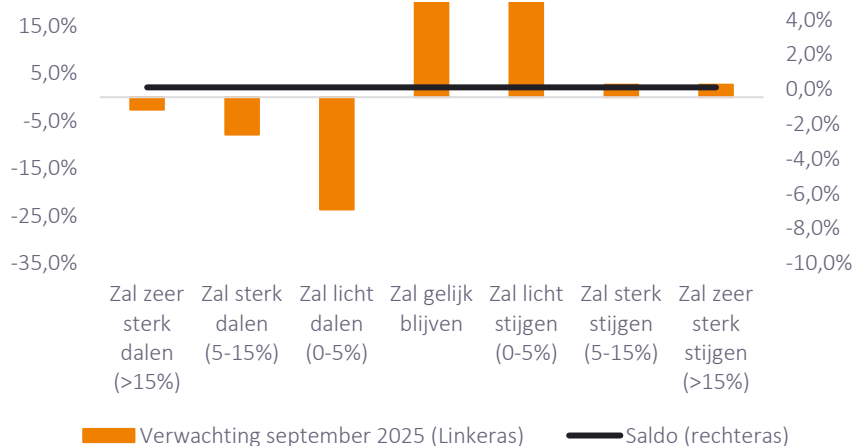
- Industrieprognose – vóór invoerrechten
- Technologische industrie herstelt met 2,8% in 2025
- Grote verschillen tussen subsectoren
- Invoerrechten zouden herstelpercentages kunnen halveren.

Er gebeurt veel in eigen land en in de wereld om ons heen, standaard economische "zekerheden" gaan niet altijd meer op. Wat is uw kijk op de huidige economische ontwikkelingen in deze roerige tijd?

- We zien dat bedrijven die blijven innoveren met nieuwe productlijnen succesvol zijn, bestaande handel daalt licht.
- Ongeveer de helft van de deelnemers ziet voorzichtigheid in investeringen en is gematigd positief over de verwachte groei. Digitale transformatie groeit wel harder door.
- Er is ook een groot deel van de invullers die merkt dat meerdere bedrijven het lastig hebben. Annulering of uitstel van onderhoudsbeurten en mindere omzet uit service.

**Saldo omzet verwachting
september 2025
t.o.v. een jr eerder**

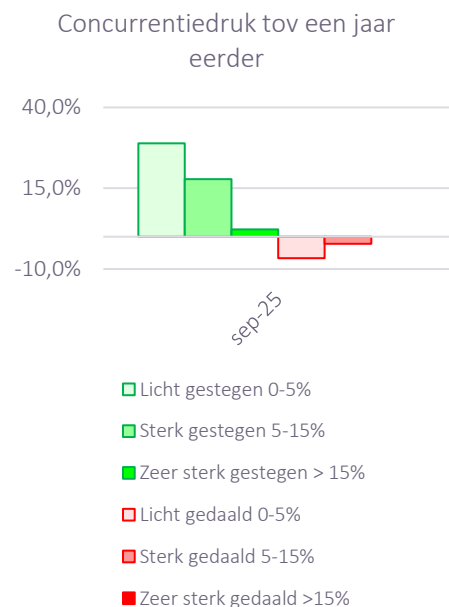
0,1%

N = 45

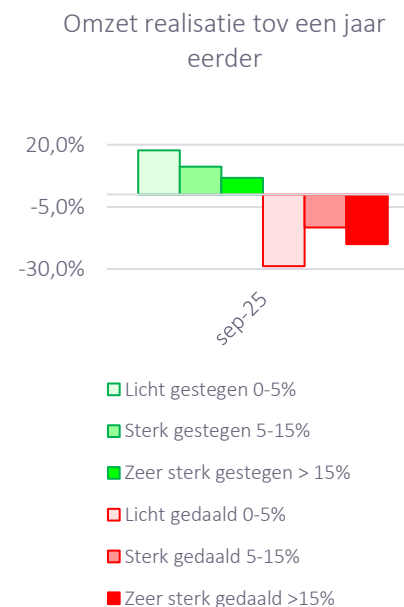
**Saldo concurrentiedruk
september 2025**

2,6%

**Saldo omzet realisatie afgelopen halfjaar
september 2025**

-3,2%

APPENDIX

Definities en verklaringen

Verantwoording FPT Vertrouwensbarometer:

BBP

Het bruto binnenlands product (BBP) is het eindresultaat van de productieve activiteiten van de ingezeten productie-eenheden. Het is gelijk aan de toegevoegde waarde tegen basisprijzen van alle bedrijfsklassen samen, aangevuld met enkele transacties die niet naar bedrijfsklassen worden verdeeld. De toegevoegde waarde is gelijk aan het verschil tussen de productie (basisprijzen) en het intermediair verbruik (aankoopprijzen). Het BBP is ook gelijk aan de waarde van het in Nederland gevormde inkomen. De volumeontwikkeling van het bruto binnenlands product is de maatstaf voor de economische groei. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Inflatie

De inflatie is de procentuele jaar-op-jaar ontwikkeling van de consumentenprijsindex. De inflatie geeft aan hoeveel duurder of goedkoper het leven voor een gemiddeld huishouden in Nederland is geworden in een jaar tijd. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Export

De uitvoerwaarde is de waarde van de door ingezetenen aan het buitenland geleverde goederen (en diensten) volgens de statistieken van de internationale handel. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Import

De invoerwaarde is de waarde van door het buitenland aan ingezetenen geleverde goederen (en diensten) volgens de statistieken van de internationale handel. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Bedrijfsinvesteringen

Bedrijfsinvesteringen in materiële vaste activa zijn uitgaven door vennootschappen, huishoudens en instellingen zonder winstoogmerk aan geproduceerde materiële vaste activa die langer dan een jaar in het productieproces worden gebruikt. Voorbeelden zijn gebouwen, machines, vervoermiddelen en dergelijke.

Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is de stemmingsindicator van ondernemers voor de korte termijn, gebaseerd op de verwachte productie en het oordeel over de orderpositie en de voorraden. Bron: CBS

Faillissementen

Het aantal bedrijven en instellingen (rechtspersonen, dus geen natuurlijke personen) dat door uitspraak van de rechter in staat van faillissement is verklaard. Bron: CBS

Consumptie

De consumptie betreft alle uitgaven op Nederlands grondgebied en is gelijk aan de som van de goederen en diensten. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Werkloosheid

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit personen (15 tot 75 jaar) zonder werk, of met werk voor minder dan twaalf uur week, die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en die daarvoor direct beschikbaar zijn. Het betreft een seizoen gecorrigeerd getal.

Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

APPENDIX VERVOLG

Definities en verklaringen

Consumentenvertrouwen

Het consumentenvertrouwen geeft informatie over het vertrouwen en de verwachtingen van consumenten ten aanzien van de ontwikkelingen van de Nederlandse economie en de eigen financiële situatie.

Samen met de weergegeven koopbereidheid deelindicatoren draagt deze bij aan de voorspelling van korte termijn schommelingen van de particuliere consumptie. De weergegeven koopbereidheid deelindicatoren bestaan uit de percentages consumenten dat verwacht de komende twee jaar een huis of auto te zullen

kopen en de komende twaalf maanden belangrijke uitgaven te doen voor onderhoud of verbetering van de eigen woning. Bron: CBS

Productie, omzet en orders (orderontvangst) industrie

De productie is gedefinieerd als de volumeontwikkeling van de toegevoegde waarde tegen basisprijzen. De omzet betreft de factuurwaarde (excl. BTW) van de aan derden verkochte zelf vervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten. De orderontvangst betreft de waarde (excl. BTW) van de geaccepteerde industriële orders in de verslagperiode. Bron: CBS

PMI (Inkoopmanagersindex)

De PMI (inkoopmanagersindex: Purchasing Managers Index) geeft een beeld van de Nederlandse industrie, maar óók van de gehele Nederlandse economie. De enquête wordt maandelijks ingevuld door 300 inkoopmanager bij bedrijven in de industrie die minimaal 10% van het BBP vertegenwoordigen. Een PMI-score van 50 duidt erop dat er geen verandering heeft plaatsgevonden. Onder de 50 geeft een daling aan en boven de 50 duidt op een groeiende economie. Hoogleraar prof A. van Weele geeft iedere maand redactioneel commentaar en een rapportcijfer. Bron: NEVI/ Markit/ prof. A van Weele

Omzet Bouw, infra & installatie

Ontwikkeling van de binnenlandse omzet van de bouwnijverheid. Bron: CBS

FPT Vertrouwensbarometer

Elk halfjaar worden alle lidbedrijven van FPT bevestigd over de ontwikkeling van hun omzet de afgelopen maand, de omzetverwachting voor de komende maand en de ervaren concurrentiedruk. Weergegeven wordt het saldo van de positieve en negatieve antwoorden. Bron: FME/FPT

Actualiteit data en bronnen

In het rapport worden de meest actuele beschikbare data weergegeven. Bij alle data staat de bron en de datum van publicatie vermeld. Voor de macro data worden de meest actuele prognoses weergegeven van het CPB, DNB of één van de grote banken (ABN AMRO, ING en Rabobank). Deze organisaties verschillen vaak van inzicht (en definitie) waardoor deze cijfers van elkaar kunnen verschillen. Voor de bouwprognoses worden verschillende bronnen gebruikt (o.a. ABN Amro, BouwKennis, EIB, Euroconstruct, ING en Rabobank).

Weergave Data

Bij de meeste data wordt de ontwikkeling weergegeven als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode (maand of kwartaal) in het daaraan voorafgaande jaar. Uitzonderingen hierop vormen het producenten- en consumentenvertrouwen (index), de werkloosheidcijfers (percentage van de beroepsbevolking en totaal aantal werklozen), inkoopmanagersindex en de Fedet vertrouwensbarometer. De faillissementen worden zowel weergegeven als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode (maand) in het daaraan voorafgaande jaar, als het jaartotaal tot en met de desbetreffende maand.

Afsluiter

Plaats hier een afsluitende tekst

Contactgegevens

 06 5425 3978

 www.fme.nl

 Brigitte.bakker@fme.nl

 Zoetermeer